

Slovenski dom

Štev. 150

V Ljubljani, četrtek 4. julija 1940

Leto V

Obsedno stanje v Romuniji

Romunsko vrhovno poveljstvo je snoči izdalo obsežne in stroge ukrepe za zagotovitev reda in vojaške varnosti

Bukarešta, 4. jun. m. Vojaško poveljstvo je snoči izdalo zapoved, po kateri bodo izdani strogi ukrepi za vzdrževanje varnosti in reda v Romuniji. S tem preneha veljati vsa dovoljenja za nošenje orožja in dovoljenja, da smejo ljudje imeti doma smodnik in drugo strelivo. Izjemo tvorijo le lovci, rezervni častniki, ter tisti, ki stražijo državnega in zasebnega podjetja. Vse orožje je treba izročiti do 6. julija opoldne.

Po tem ukazu ne sme noben romunski državljani odločiti, da bi sprejel na stanovanje vojaške osebe. Tudi ne sme odkloniti prehrane vojaške živine ali pa varstva prevoznih sredstev. Vsi lokali se morajo v vsej državi zapirati ob 11 zvečer. Lokali, v katerih bi se razpravljalo o političnih in vojaških stvareh, bodo za zmerom zaprti.

Z istim ukazom so prepovedana vsa javna zbiranja, ki ne bi bila prej priglasena in dovoljena. Prepovedana je vsakršna propaganda v korist kake

tuje države, s katero bi Romunija utegnila stopiti v vojno.

Ukaz določa stroge kazni za vsak poskus nagovarjanja k sabotaži in protizakonitemu postopku ter izvajanju nasilja. Prepovedana je odklonitev vojaških zased in plačevanja davkov z namenom, da bi se oslabil vojaški položaj države. Vsak romunski državljani mora nadalje takoj obvestiti vladno ali oblasti o vsakem poskusu navedenih kaznivih dejanj. Prepovedano je širjenje neresničnih vesti o vojaških operacijah, o razporeditvi čet in vojaških ukrepih romunske in vojska romunskih zaveznic, prav tako pa tudi razširjanje neresničnih vesti o vojaških osebnostih ter o tistih osebah, ki so vojski na razpolago. Prepovedano je kurjenje na odprtih krajih.

Vsako se mora na zahtevo organov legitimirati. Po istem ukazu mora vsak romunski državljani takoj obvestiti oblasti, če opazi tuja letala,

tuje vojaštvo ali padalce. Vsak oborožen vojak se mora s padalcem boriti ter ga tudi brez posebnega ukaza svojega starešine zadržati ali ujeti. Vsaka civilna oseba mora vojaku priskočiti na pomoč.

Strogo je prepovedano imeti oddajne radijske postaje ter golobe-pismonoše. Prepovedano je vsako dopisovanje, razen takšnega, ki se odpravlja z redno državno pošto.

Za vsak prestop določa ukaz izredno stroge kazni.

Ti ukrepi dejansko pomenijo razglasitev obsednega stanja in stroge pripravljenosti v Romuniji.

Bukarešta, 4. jul. m. V torek zvečer so romunska letala izvedla nekaj poletov nad Ruščukom, bolgarskim mestom ob Donavi. Bolgarski protiletalski oddelki so takoj začeli streljati nanje, na kar so se letala umaknila na romunsko stran.

Vesti 4. julija

Irska vlada je izdala določilo, da bosta veliki pristanišči Dublin in Korts postavljeni pod vojaško upravo.

Bivši romunski zunanji minister Gigurtu je imenovan za načelnika štaba nove romun. stranke.

Sovjetski minister za petrolej, Lazar Kaganovič, Jud, je bil včeraj odstavljen, ker ruska petrolejska industrija pod njegovim vodstvom ni dovolj uspešno delovala.

Angleška vlada je ukrenila vse potrebno, da francoske vojne ladje, ki so v angleških lukah, ne bodo prišle v oblast Nemcev ter Italijanov, da bi jih izkoristili za napad proti Angliji.

28.000 tonski francoski potniški parnik »Chaplain« je včeraj zavezil na mino neke ob francoski obali. Vsi potniki so rešeni.

Nemški listi poročajo pod velikimi naslovi, da je nemška vojska neke v Franciji dobila v roke tajni arhiv francoskega vrhovnega poveljstva z načrti, kako sta Francija in Anglija mislili napasti Sovjetsko Rusijo in ji vzeti petrolejske vrelce ob Kaspiškem in Crnem morju. Listi pravijo, da bi bili Anglija in Francija uničili vso nevtrarno Evropo, Malo Azijo in Sovjetsko Rusijo, če jih ne bi bil rešil kancler Hitler s tem, da je 10. maja udaril proti Angliji in Franciji.

Nemška podmornica je potopila angleški 15.000 tonski parnik »Arandora Star«, ki je vozil nemške in italijanske internirane v Kanado, kamor pošiljajo Angličani zdaj tudi vojne ujetnike. Parnik je bil torpediran brez opomina. Od 2000 ljudi se jih je rešilo samo 1000.

Dve ameriški vojni ladji sta spet pripluli v portugalske vode, da ojačita ameriške pomorske sile v Evropi.

Francija bo dobila novo, avtoritarno ustavo, da bo ostala republika, uveden bo stanovski družabni red. Vlada bo po novi ustavi imela neomejeno oblast na političnem, socialnem in gospodarskem področju francoskega življenja, poroča italijanski tisk.

Romunska vlada odločno zanika vesti, da bi bila predlagala, naj se v Rim skliče mednarodna konferenca za mirno ureditev vseh spornih vprašanj na Balkanu in v južnovzhodni Evropi.

Včeraj je v Berlinu umrl general Winterfeldt, ki je leta 1918 zastopal Nemčijo pri sklepanju premirja s Francijo.

Predsednik Združenih držav Roosevelt bo ameriški zbornici poslal novo spomenico, v kateri bo zahteval še pet milijard dolarjev (300 milijard dinarjev) za izpolnitev ameriške vojske, letalstva in mornarice.

Še je nevarnost, da bodo Združene države potegnene v sedanjo vojno in sicer takoj, ko bi kateri napadalec iz Evrope skušal zasesti dele ameriške celine. Ponekod v Južni Ameriki je položaj za nenaden napad ugoden. Brž, ko bi se tam vgnezdila kaka tuja sila, bi bila Amerika v smrtni nevarnosti. Tako je govoril včeraj novi ameriški mornariški minister Knox.

Predsednik nove egiptovske vlade Hasan Sabri je včeraj dejal o bodoči egiptovski politiki, da bo temeljila na prijateljstvu do vseh držav, ki se ne vojskujejo, da pa bo Egipt tudi izpolnil svoje obveznosti do Velike Britanije.

Jugoslovanska vlada je začela z živahnim diplomatičnim delovanjem in posredovanjem med Madžarsko, Romunijo ter Bolgarsko za mirno poravnava njihovih sporov, poroča ameriška agencija United Press iz Bukarešte ter pristavlja, da Jugoslavija s tem opravlja veliko in zaslužno delo za mir na Balkanu.

Francosko vojno brodograd, katerega usoda še ni znana, šteje 108 modernih bojnih ladij vseh vrst. V delu pa je 5 najmodernejših oklopnih po 35 ton, 7 križark po 10.000 ton, 12 križark po 6000 do 8000 ton, 32 malih križark po 300 ton, 38 rušilcev, 37 spremnih ladij ter 27 velikih podmornic in 1 nosilka letal. Francija je dozdaj izgubila vsega 11 rušilcev.

Združene države in Anglija naj bi bile sklenile skrivni pomorski sporazum glede skupnega nastopanja na Daljnem Vzhodu, poroča italijanska agencija Stefani. Sporazum bo kmalu objavljen. Ta vest je vzbudila veliko razburjenje na Japonskem. V zvezi s tem je ameriško tihomorsko brodograd spet priplulo na Havajske otoke.

Madžarski narod ve ceniti koristi madžarsko-jugoslovanskega prijateljstva, ker je jugoslovanska politika v tem delu Evrope važno sredstvo za ohranitev mira, piše poluradni »Pester Lloyd«.

Hitler in Mussolini bi lahko vsak trenutek dala zapoved za splošno ofenzivo proti Angliji. Napad ni več vprašanje nekaj dni, marveč je vprašanje nekaj ur, trdi italijanski »Piccolo«.

Križarki Združenih držav »Wichita« in »Quincy« sta včeraj odpluli iz Montevidea v braziljske vode, kjer bosta pričakali druge enote ameriškega vojnega brodograd, ki bo ostalo v Južni Ameriki, da bi takoj šlo na pomoč tisti državi, kjer bi kaka evropska država s svojimi manjšinami skušala pridobiti si oblast.

Kancler Hitler je v soboto, dne 29. junija obiskal Strassbourg. V mestu, ki ga vojna ni nič poškodovala, si je ogledal katedralo in druge zanimivosti.

Zahtevajte povsod naš list!

Napovedi o bližnjem nemškem napadu na Anglijo

Ameriška poročila o zbiranju nemške vojske na Norveškem

New York, 4. julija, o. New York Times« prinaša poročilo svojega dopisnika iz Stockholma. Poročilo pravi, da so iz Norveške prišle vesti, da je treba za 9. ali 10. julija pričakovati nemškega napada od vseh strani na Anglijo. Tedaj bodo odplule iz norveških pristanišč nemške čete, ki se zadnje čase v velikem številu zbirajo zlasti v Bergenu in Stavangerju. V teh lukah se muči tudi veliko nemških prevoznih ladij. List poroča tudi, da so Nemci uredili obsežno podmorniško oporišče v Kirkenesu na severnem koncu Norveške ob Finski meji. Namen tega oporišča je preprečiti prevoz blaga iz severnih sovjetskih pristanišč v Anglijo.

London, 4. julija. Reuter: Ob včerajšnjih dnevnih poletih nemških letal nad Anglijo in Škotsko je bilo zbitih pet nemških bombnikov, štirje pa so bili hudo poškodovani. Ubite so bile štiri civilne osebe. Na delavsko četrt nekega mesta v jugovzhodni Angliji je bilo vrženo večje število bomb, toda ranjeni sta bili samo dve osebi. V severozahodni Škotski je bilo ranjenih 16 oseb. Na odprtem morju pred vzhodno angleško obalo je

bil včeraj sestreljen bombnik vrste Dornier. Popoldne sta bili zbiti dve letali na odprtem morju ob škotski obali, tretji pa je bil uničen ob jugovzhodni obali. Zvečer je strmoglavil v plamenu nek sovražni bombnik 6 minut potem, ko so vzletela angleška lovka letala.

Ministrstvo za notranjo varnost in letalsko ministrstvo sporočata: Ob včerajšnjih napadih nemških letal na nekatere dele Anglije je bilo ubitih 6 oseb, 58 pa jih je bilo ranjenih. Včeraj je bilo zbitih 6 nemških bombnikov, pri napadu na Škotsko pa je bilo 13 mrtvih in 120 ranjenih.

Letalsko ministrstvo poroča: Bombniki kr. letalskih sil so snoči nadaljevali s svojimi napadi. Njihovi cilji so bila letališča na Danskem in v Belgiji, prometne proge v Poruhrju in na zahodnem Flamskem, vojaški objekti v Hamburgu in Dortmundu ter pristaniške naprave v Zeebrügge. Vsa naša letala so se nepoškodovano vrnila. Obalna obrambna letala so bombardirala danes sovražna oporišča v Teru in Leydenu v Holandiji. Pri teh operacijah so naša letala sestrelila obo sovražno

Letalski in pehotni boji v Afriki

Nekje v Italiji, 4. julija. Včerajšnje italijansko vojno poročilo se glasi: Naše oborožene sile so v Vzhodni Afriki zavrnile napad močnih britanskih sil italijanske postojanke pri Metenu. Pri tem so imeli sovražniki okrog 60 mrtvih. Sovražnik je pustil na bojišču več strojnice. Mi smo imeli le malo izgub. Pri nekem napadu sta bili dve sovražni letali zbiti od protiletalskega topništva. Italijanska letala so izvedla uspešen napad na Aden.

London, 4. julija. Reuter: V včerajšnjem italijanskem vojnem sporočilu se je trdilo, da so bili močni angleški oddelki, ki so izvedli napad pri Meteni, poginani v beg zaradi močnih protinapadov, pri čemer da so Angličani zapustili za seboj 60 mrtvih ter več strojnice. V zvezi s tem objavlja angleško poveljstvo tole sporočilo: Glede omenjenih trditvev o dozdavnem begu angleških čet so dejstva tale:

Res je, da je oddelek, ki je štel eno četo, izvedel z nekaterimi abesinskimi nerednimi vojaki napad na neki italijanski bataljon. Angličani so imeli pri tem enega mrtvega in deset ranjenih, toda niso izgubili nobene strojnice. Italijanske izgube so bile trikrat večje. Padli so trije italijanski častniki.

Z uradne strani poročajo: Na vseh afriških bojiščih je dan potekel mirno. Naši letalci so spet izvedli napad na italijanske obrambne postojanke pri Mojali na kenjski meji ter so zadeli naravnost topovska in strojniška gnezda ter vojaštvo, ki je bilo skrito v nekem jarku. Eksplozija je uničila skladišče streliva. Zdaj je jasno, da je britanski letalski napad mnogo pomagal, da se je preprečilo prodiranje sovražnika ob njegovem ponedeljskem napadu, ko je sovražna artilerija izstrelila 350 granat na neko britansko postojanko.

Nemčija odklanja poročstva za Romunijo

Sovjetske čete na novi rusko-romunski meji

Bukarešta, 4. julija, o. United Press poroča: V romunskih krogih trdijo, da je Nemčija odklonila prošnjo romunske vlade, da bi dala Romuniji poročstva za ohranitev njenih sedanjih meja in pomoč proti kakemu morebitnemu novemu — madžarskemu — napadu. Ta vest je v romunskih vladnih krogih povzročila hudo potrtost, saj si je romunska vlada zadnje čase veliko prizadela za naklonjenost Nemčiji.

Da pa se Nemčija še naprej živo zanima za vse dogodke v Romuniji, pričajo številna posvetovanja romunskega kralja z nemškim poslanikom v Bukarešti Fabriziusom.

Kralj Karol je včeraj sprejel bivšega vojnega ministra v Gogovi vladi, Antonescu ter bivšega ministrskega predsednika Vajda Vojevoda. Ponavljajo se napovedi o tem, da bo oblast v Romuniji prevzela bivša »železna gord«.

Bukarešta, 4. julija. Stefani. Ker so sovjetske čete prispele včeraj do demarkacijske črte, določene v zemljevidu, ki je bila priložena na sovjetskemu ultimatu, kar sporoča tudi romunski generalni štab, t. j. do Pruta, se lahko reče, da velja od danes dalje nova sovjetsko-romunska meja.

Sovjeti ne zahtevajo Dardanel od Turčije

Ankara, 4. julija, o. V turških vladnih krogih najodločneje zanikajo poročila ameriških listov in agencij o tem, da bi bila Sovjetska Rusija po svojem poslaniku v Ankari izročila Turčiji ultimativno zahtevo, da ji mora Turčija prepustiti nadzorstvo nad Dardanelami in privoliti v to, da pridejo pomorske ožine, nad katerimi vlada Turčija, pod mednarodno nadzorstvo. Te vesti so se razširile pred dvema dnevoma, ko je predsednik turške vlade imel daljši razgovor s sovjetskim poslanikom

Romunski generalni štab je izdal naslednje poročilo: 3. t. m. so naše čete bile opoldne na črti: Sučava-Seret-Prut. Nadaljuje se izseljevanje onih ljudi, ki so morali zaradi slabih prometnih sredstev in zaradi slabega vremena nekaj časa na to čakati.

Bukarešta, 3. julija, m. V pokrajini okoli Reia in Cagula ter v okolici Galaca se je spustilo večje število sovjetskih padalcev. Na nekaterih krajih so delavci in kmetje prevzeli oblast ter ustanovili sovjetje. Sovjetski padalci so imeli nalogo podpreti to akcijo, ki pa so jo romunske oblasti pravočasno zatrle.

Bukarešta, 3. julija, m. V Besarabiji sta trčila dva vlaka, ki sta prevažala vojaštvo. Trk je bil tako silen, da je bilo več vojakov ubitih. Do nesreče je prišlo baje zaradi tega, ker je načelnik z osebjem zapustil postajo.

Na poti v Sovjetsko Rusijo sta prišla v Sofijo dva angleška narodna poslanca, člana delavske stranke. Casnikarjem sta izjavila, da potujeta v Sovjetsko Rusijo kot publicista in poročevalca delavskega lista »Daily Herald«. V Sofiji so pa prepričani, da potujeta v posebni politični misiji.

Finski listi obirajo pišejo o tem, da se bodo v finski vladi izvedle velike spremembe. Finski listi vedo celo povedati, da bo oblast na Finskem prevzela čisto nova vlada. Istočasno je bila za vse finske liste uvedena stroga cenzura

Nemško zunanje ministrstvo je objavilo v petek, dne 28. junija novo nemško »Belo knjigo«, ki je peta, od kar se je začela sedanja evropska vojna. Ta peta »Bela knjiga« obsega številne spise in listine, ki so jih Nemci našli v Belgiji in na Nizozemskem. Ti spisi dokazujejo in razlagajo dolgoletno sodelovanje med zavezniki in belgijskim in nizozemskim generalnim štabom.

Svici ne grozi nemški napad

Berlin, 4. jul. AA. DNB: Sporočilo o izgonu berlinskega dopisnika švicarskega lista »Neue Zürcher Zeitung« zaradi njegovega tendencioznega poročanja je dalo gotovemu delu tujega tiska povod za predvidevanje, da grozi neposreden napad nemških čet na Svico. Z nemške obveščene strani se smatra to kot brezsmiselno ter v nobenem primeru ne ustreza dejstvu in nemškemu namenu.

Madžarski pravosodni minister obišče Belgrad

Bhdimešta, 3. julija. AA. Stefani: Madžarski pravosodni minister Radočaj odpotuje v četrtek v Belgrad, da vrne obisk jugoslovanskega pravosodnemu ministru dr. Markoviću. Z madžarskim pravosodnim ministrom potuje v Belgrad tudi profesor budimpeštanske univerze dr. Andjaj.

Vesti iz Belgrada

Belgrad, 4. julija, m. Pred nekaj dnevi sta prišla v Belgrad znana slovenska umetniška dvojica Pija in Pino Mlakar. Ravnatelj belgrajske opere je takoj stopil z njima v stik ter se pogodil za tri gostovanja, ki bodo v začetku nove sezone.

Po tej pogodbi z belgrajsko opero bo umetniška dvojica Pija in Pino Mlakar v začetku sezone pripravila baletne večere. Na prvem takšnem večeru bosta Mlakarjeva prikazovala Beethovnovega »Prometeja«, Stravinskega »Igro poker« ter Dvorakov »Gosli in tolare«. Poleg tega baletnega večera, na katerem bo sodeloval ves baletni zbor belgrajske opere, bosta Mlakarjeva izvajala tudi pesnitev »Lok«, s katero ste se že proslavila v tujini in pri nas.

Volitev novega rektorja na hrvatskem vseučilišču

Zagreb, 4. julija, j. Danes so na zagrebškem vseučilišču volili novega rektorja univerze in sicer že po novem pravilniku, katerega je uveljavil ban dr. Šubašič. Uveden je bil namreč stari način volitev rektorja, kakršen je bil v navadi v Zagrebu še pred ustanovitvijo naše države. Poleg tega dobi po novem pravilniku hrvaški ban nekaj več pravic pri postavljanju novih profesorjev na univerzi. Tako vsebujejo novi prdepisi med drugim določbo, da ban potrdi izvolitev rektorja ali pa ne. V drugem primeru volijo znova rektorja, vendar pa ne sme kandidirati tisti, kateremu je rektor prvo izvolitev odklonil.

Sneg v Bosni

Sarajevo, 4. julija. V Severni Bosni je vladal zadnje dni silen mraz. Nič nenavadnega niso bile zimske suknje. Deževalo je več dni, naker se je ozračje toliko ohladilo, da je na planini Vranici pri Travniku padel dvakrat celo sneg. Sneg se sicer ni mogel obdržati, vendar pa je zelo znatno, da je sredi julija nastopil tako močan mraz.

Monopol za prodajo mleka v Zagrebu

Zagreb, 4. julija, j. Zagrebška mestna občina je začela strogo paziti na mleko katero prihaja v mesto. V veljavi je predpis, ki točno določa, koliko maščobe mora in koliko vode sme mleko imeti. Pokazalo pa se je, da mleko ni tako dobro, kakor določajo predpisi. Mestni kemični laboratorij je s svojimi preiskavami ugotovil, da ljudje mleko radi ponarejajo. Prav zato pričakujejo, da se bodo razmere izboljšale, ker bo »Gospodarska sloga« preuredila sistem prodaje mleka v Zagrebu in bo dovažanje organizirala tako, da bodo kmetje neposredno prodajali mleko »Gospodarski slogi«, ki bo poskrbela, da do ponarejanja ne bo več prišlo

Drobne

Zagreb, 4. julija, j. V Zagrebu že dve leti delajo in pripravljajo potrebno za postavitev spomenika prvemu hrvaškemu kralju Tomislavu. Najprej so bili na dnevnem redu dolgi prepri, kje naj bi spomenik stal, ko pa je bil izbran prostor, so pa nastopila druga vprašanja, zlasti pa vprašanje denarja. Niti banovina niti mestna občina ne moreta dati toliko, da bi se pokrili veliki stroški za monumentalni spomenik. Zato so odkritje, ki je bilo napovedano za letos, odrinili na prihodnje leto.

Ljubljana od včeraj do danes

Včeraj je bilo prvi dan res pošteno vroče, tudi sonce je bilo pravo, julijsko. Zarečje se je uprlo na mestne hiše in ulice. Prav nič čudnega, če so popoldne od povsod hoteli proti kopališču SK Ilirije tisti, ki so imeli količjak časa za kopanje in sončenje. Seveda tudi včerajšnji dan ni mogel miniti brez dežja. Na vseh koncih in krajih neba so se začeli zbirati oblaki, posebno temen je bil sever, na jugu pa se je vendarle pripravilo k dežju prej kakor tam. Svetlejšje je postalo nad Krimom, široki brisi so se razpotežili in kmalu je sivi zastor čisto zakril goro. Od tam in od zahodne strani je prišel hud piš, ki je stresal grmovje in polegal travo. Dolgo ni hotel začeti dež, nazadnje pa se je le vlijo, ploha pa ni bila tako huda kakor je bila predvčerajšnjim. In tudi v kraju je bila prej. Zvečer se je spet zjasnilo, noč je bila lepa, mirna. — Davi je za Barja spet vstala megla, ki pa mesta in okolice ni imela dolgo v oblasti. Kmalu jo je popilo sonce in že zgodaj je dan postal vroč. Nebo, ki se je prikazalo, ko se je raztrgal megleni zastor, je bilo tiste nekam prašne plave barve kakor je rado ob vročih poletnih dneh. V zgodnjih dopoldanskih urah so izza čadastih gričev na obzoru previdno pomolili svoje rožnate glave prvi, na pogled nedolžni oblaki, ki pa nam popoldne utegnejo še prinesiti nevihto.

Nemara, da bomo po tehle dnevih z vsakdanjimi nevihtami, končno le dobili pravo poletno vreme, da bodo ljudje marsikakšno urico končno že lahko preživeli pri kopanju.

Že sedma številka je izšla

Prav te dni je izšla že sedma številka ilustrirane družinskega mesečnika »Obiska«, ki postaja čimdalje priljubljenejša domača revija. Tudi ta številka ima krasno prilogo v bakrotisku, razen tega na štirih straneh istotake posnetke. Na naslovnih strani je prizor s slave konjeniškega polka kraljeve garde, kjer naš mladi kralj čestita slavo svojim gardnim častnikom. Na drugi strani so slike z Biennale v Benetkah, kjer je razstavljal tudi mladi slovenski slikar Maksim Sedej. Njegove slike prinaša »Obiska«. Na zadnji strani ovitka je lep motiv s Cerškega jezera, na predzadnji pa motivi iz otroškega življenja. Priloga prinaša slike vojnih grozot, obisk sovjetskega poslanika Lavrentijeva, motive z Djerdapa na Donavi, slike iz novega Cagneyjevega filma itd. Umetniško izdelana je posebna priloga G. A. Kosa »Kmečki upori«. Revija pa je tudi sicer bogato opremljena s slikami med tekstem. Posebnost so odlične ilustracije, s katerimi je novelo Severina Salija »Rože pod križem« oskrbel Maksim Sedej. Revija prinaša nadaljevanje romana »Juarez in Maksimilijan«. Jumbo je to pot postregel s saljivo »Gostilno pri dobrem žolodcu«. Globok je sestavek »Slutnje, spomini in drugi vid«, članek, ki je bil vzlet iz četrte knjige Izbranih spisov našega najpomembnejšega modroslovca A. Ušeničnika. S. Plut pravljajo o »Zivljenjskem prostoru in življenjski skupnosti v rastlinstvu«. Tine Debeljak piše o najnovejši pesniški zbirki Severina Salija, »Slapu tišine«. Izredno aktualno je tokrat bogato ilustrirano poglavje »Moda, žena, družina«. Z velikim zanimanjem bo vsakdo bral sestavek »Knjiga o zdravju rož«. Interesantno je nadaljevanje Šembičinih prorok. Tudi v tej številki je opremljeno z mojstrskimi risbami slikarja Slavka Pengova. Za tiste, ki si radi belijo glave z reševanjem kriminalnih problemov, je tudi tokrat imenitno poskrbljeno s prav zaslovljenimi slučajem. Iz Kuncice mladinske igre »Triglavska roža« je vzeto drugo dejanje, ki izpričuje vse odlike tega izredno nadarjenega mladinskega pisatelja. Prijatelji šaha pa se bodo poglabili v dve zanimivi partiji in v tri dobro komponirane šahovske probleme. Kdor rad bere kaj »napetega«, bo bral v tej številki »Kraljevo pričo« iz slovitih, na dejstvih temelječe knjige g. Lafuméeja, »Skrivnosti Scotland Jarde«. Seveda so za ugankarje tudi tokrat nastavljeni trdi orehi. Po posameznih straneh so raztreseni srečni dovpti.

Ljubljanski mestni uradi na praznik slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda v petek, 3. t. m. ne poslujejo.

Za predsednika mestnega kulturnega odbora je kulturni odbor soglasno izvolil člana mestnega sveta, gimnazijskega direktorja g. Josipa Osano. Dosedanji predsednik ban. inspektor srednjih šol g. Silvo Kranjec je po zakonu zaradi svoje funkcije na kr. banski upravi kot občini nadrejeni oblasti moral svoje mesto v mestnem svetu ljubljanskem odločiti in je s tem tudi prenehal biti član mestnega kulturnega odbora, a v direktorju g. Osani je ta priznanji kulturni delavec našel vrednega naslednika, ki bo z enako vnemo podpiral vsa kulturna prizadevanja v našem mestu.

Janez Borštnar:

»O švica, moja švica...«

Orneče, tik nad zemljo je plul opoldanski zvon od Sv. Mihaela. Bil je čudno glasen, svetel kakor prvi utrip življenja. V višinah je še pošumevalo od severa. V visokih, ugašajočih sapah se je nosil glas Marije na Homcu in drhtel v trdi pesmi delavcev, ki so vzšli na klanec za rovsimi lesovi. Brez sence je ležalo sonce v vonjavih kopninah in mirno razliti blati daleč v poljih pred Sv. Marto.

Nekje za vogali zadnjih švicarskih barak.

»Franka sem. Pa ti?«

»Zani me kličejo doma.«

»Kje si pa doma?«

»Hm! Zdaj v Švici, kje sem bil prej, ni važno.«

»Ti da si iz Švice? Jaz sem tudi, pa te še nisem nikdar videla.«

»Primojduš da sem! Če se takoj v tla uderem.«

»Pa si že dolgo tu?«

»E, zadnji teden. Brez dela sem bil, pa sem prišel na pomoč. Sprožiti stavko ni igrava. Veliko glav je treba. Pa zviti in delavni!«

»Zdaj se pa že poznava.«

»Tako na prvi pogled. Kako se pa smeješ?«

»Hih! Pa ti?«

»Haha! Kakšno imaš pa oči?«

»Ne vem. Poglej!«

»Lepe, več pa ne znam povedati.«

»Ah, Zani, si ti navian. Kakšne imaš pa oči?«

»Ne vem. Poglej!«

»Lepe, temne, žalostne.«

»To jih imaš za ušes!«

»Hihi!«

»Haha!«

Izza barak sta se zazibala na pot mlada

Javnost se sprašuje kako in kaj

Banska uprava v svojem velikodušnem podporanju kulturnih prizadevanj za vsako leto razpisuje likovne, glasbene in literarne nagrade. Letos so likovniki že dobili ocene vposlanih del in nagrade, ki so bile z njimi v zvezi. Prav pa bi bilo, če bi kulturna javnost zdaj tudi izvedela, kako in kaj je bilo letos s glasbenimi in literarnimi nagradami.

Obvezno prijavljanje pšenice in koruze

Po uredbi o prisilnem odkupu pšenice in koruze ter o maksimiranju cen morajo vse fizične in pravne osebe, bodisi pridelovalci ali pa lastniki blaga po katerikoli osnovi, trgovci, zadrage, predelovalci in drugi, ki imajo pšenice ali koruze v večjih količinah kakor znaša minimum, določen v členu 3 te uredbe, v 3 dneh po uveljavljenju te uredbe prijaviti presežke pšenice in koruze prehranjevalnemu odseku mestnega zaščitnega urada na magistratu v L. nadstropju nad trgovino mestne elektrarne. Za presežke se smatrajo vse količine, ki presegajo minimum, potreben za prehrano in rezerve do nove žetve. Presežek izračunamo, če od vse zaloge odštejemo za vsakega člana gospodinjstva, starega do 10 let, 50 kg pšenice, za čez 10 let starega člana pa 60 kg pšenice, ali pa za vsakega do 10 let starega člana gospodinjstva 60 kg koruze in za vsakega starejšega 120 kg koruze. Za prehrano živine se pa računa tako, da za veliko živino in za svinje, ki se pitajo, prihranimo po 400 kg koruze, za majhno živino in drobnico pa po 200 kg koruze. Lastniki prijavljenih presežkov lahko v mejah te uredbe še nadalje razpolagajo s temi presežki, vendar so zavezani, da vsako odsvojitev zapišejo in prijavijo Prizadu, ki ima prvenstveno pravico odkupa vseh presežkov. Zoper prekrške te uredbe so določene stroge kazni.

Zahvala Rdečega križa

Dnevi nabiralne akcije za opremo naših bolnišnic so za nami. Uspeh je bil nadvse ugoden. V Ljubljani sami je bilo v nabiralniški Rdečega križa nabranega 59.013,25 din. V službi ene misli — ljubezni do bližnjega v nesreči — so se pri požrtvovalnem sodelovanju znašli ramo ob ramo, plemenito tekmujoč med seboj, naši javni delavci in naše odlične slovenske žene vseh slojev in smeri. Nad 600 jih je bilo, ki so se postavili med aktivne sotrudnike Rdečega križa, ki so manifestirali za misel Rdečega križa javno na način, ki zahteva vso nesebičnost, mnogo apostolske vneme in dostikrat precej samozatajevanja! Njim predvsem veljaj naša prisrčna zahvala!

S posebnim zadoščenjem moramo poudariti, da je več kot polovica Ljubljantancev darovala za Rdeči križ. Bila je to zbirka malega človeka, ki je dal z veseljem srcem vsaj dinar, če več ni mogel. Ganljivi so bili prizori, ki so nam jih opisovale nabiralke. Tri četrte nabranega denarja so dali naši preprosti, skromni someščani! Vsakemu posebej: hvala lepa!

Prav tako smo srečni, da se moremo javno zahvaliti našim humanitarnim, kulturnim in nacionalnim organizacijam vseh smeri, ki so stavile Rdečemu križu svoje priznane članstvo in solidarnost tako rade na razpolago. Njih plemenito tekmovalstvo je pokazalo, da je stvar Rdečega križa občeokoristna narodna zadeva, kateri se ne sme odtegniti nihče, kdor ima čuteče srce za trpečega brata! Da je ta zavest v Ljubljani popolnoma in vsestransko prodrla, smatramo za najpomembnejši uspeh 22. in 23. junija.

Javno zbiranje denarja za opremo naših bolnišnic je zaenkrat zaključeno, naše delo pa gre naprej. Javnosti, ki je darovala, bomo položili račun, kako bomo nabrali denar porabili. Upamo, da bo ta račun zadovoljil tako nabiralce kot darovalce in jih vzpodbudil, da zopet prisrsko, kadar bo Rdeči križ ponovno klical na pomoč.

V Ljubljani, dne 1. julija 1940.

Pododbor Rdečega križa
za mesto Ljubljano.

Trbovlje

Poskušajo izseliti otroke, če bi kdaj šlo za res, izvaja sedaj občina po nalogu in na stroške banske uprave. Dne 1. julija so odpeljali 100 otrok v Jurkloster za en mesec. Ker je otrok, ki bi prišli v poštev za izselitev, okoli tisoč, bi jih v resni potrebi poslali tudi še na Planino in v St. Lenart. Večinoma pošljejo otroke, ki bi ne imeli kam iti na sveži zrak in počitnice in jim ta poskusna izselitev kar prav pride.

potnika. Gledata si v oči in čmokata po blatu. Francki je lepo pri srcu, nepoznana pesem se vnema tam. Ne razume žanita. Če je vesel, je tako neumen kakor njen Tiče. Kadar pa je žalosten in hud, je tak kot star dedec. Se govori tako.

»Koliko si pa stara?«
»Petnajst let. Pa ti?«
»Iz šestnajstega lezem.«
»A, zato nimaš še brk.«
»Glej no, saj jih nimaš. Pa si tudi brez njih lepa.«
»Ti tudi.«
In ne odmakneta oči. Žanitu se ustnice nabirajo v smehljaj, kakor da nekaj skriva. Francka sluti in težko čaka.
»Francka, ali znaš iz žaklja narediti kapuco?«
»Vse v eni sapi: »Kaj? Ne, ne znam!«
»Lej, prvi žakelj za spodnja ogla!«
»Ja.«
»Pa enega potisni v drugega!«
»Ja. Pa zdaj?«
»Na glavo ga deni!«
»Če ga boš še ti?«
»Seveda.«

Pa imata kapuci, da jima glave toneta v njiju, in še plašč, ki jima udarja po mečih in pokraka v njene besede. Le v oči se ne moreta več gledati.

Glas zvona in šumi vetrnih sap so utihnili v zrelem dnevu. Vse je tiho, le sončna luč se seje v rahlih slapovih tako živo, da jo vidiš, da jo kar slišiš, pa ne samo z ušesi, s prsi, s srcem, z vsem telesom...

Mlada dva vidita skozi žakelj same mavrične kolobarje.

»Ti, če bova polna žaklja dobila, bova še težko nosila,« se je obrnila Francka k Žanitu.

»Meniš, da bodo drugi lahko? Ampak to premisli, koliko bomo vsi skupaj nabrali. Kakšen kup bo, ko bomo skupaj vrgli. Potem bomo

Anglija je s silo prevzela francosko vojno brodovje

Angleške pomorske operacije proti francoskemu oporišču Oranu v Severni Afriki

London, 4. julija A.A. Uradno poročajo, da so bili 3. julija izdani ukrepi za prevzem angleškega nadzorstva nad vsemi francoskimi vojnimi ladjami, ki so v angleških pristaniščih. Čeprav so bile žrtve ob izvedbi teh ukrepov, je bila naloga vendar uspešno izvedena. O tem je izdalo ministrstvo za informacije naslednje poročilo:

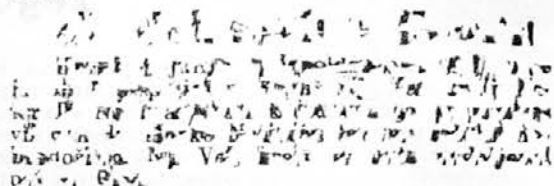
Kakor je znano, se je francoska vlada v zaupanju na obljube, ki sta ji jih dali Nemčija in Italija, da ne bosta uporabili francoske mornarice proti volji francoskih zaveznikov, obvezala na podlagi pogodbe o premirju, da bo dovolila svoji mornarici prihod v sovražne luke.

Angleška vlada ne more imeti zaupanja v obljube nemške in italijanske vlade ter je v upanju, da se bo spet obnovila neodvisnost Francije in nedotakljivost francoskega imperija, sklenila izvesti ukrepe, da bi bila gotova, da skupni sovražnik ne bi uporabil francoske mornarice proti njej. Ti ukrepi so bili uspešno izvedeni, čeprav sta bili zaradi nesporazuma ubiti dve osebi.

Istčasno so bili ponudeni francoskim vojnim ladjam, ki so v pristaniščih Severne Amerike, po-

goji, katerih edini cilj je bil, da te ladje ne pridejo v nemške roke.

V ta namen so bili 3. julija zjutraj storjeni ukrepi, da Anglija prevzame nadzorstvo nad vsemi francoskimi ladjami, ki so v angleških pristaniščih. Častniku, ki je poveljeval tem ladjam, je bilo pojasnjeno, da je Velika Britanija pripravljena, če bodo vsi pogoji sprejeti, podvzeti vse ukrepe, da ne bi teh ladij kdo uporabil za nanašljive vojskovanje. Angleška vlada globoko obžaluje, da je francoski admiral, čigar sedež je v Oranu, ni hotel sprejeti stavljenih pogojev. Nujna posledica te odklonitve je bila, da se je morala podvzeti akcija proti francoskim vojnim ladjam v tem pristanišču. Operacije so v teku. Predsednik vlade bo danes o tem poročal.

Škofja Loka

Eucharistični križ preganjajo. Ni prav laskavo to za tiste, ki so zahtevali, da se mora eucharistični križ postaviti na drugo mesto. Poročati pa moramo, ker je med ljudstvom vžgila ta stvar precej prahu in jeze. Da pa ta sveta jeza ne bo padla tudi na nedolžne, bomo vso reč nekoliko pojasnili.

Parcela ob Lahovem klanecu, na kateri stoji eucharistični križ, je bila do pred kratkim last uršulinskega samostana. To parcelo pa je sedaj kupilo tukajšnje Obrtno društvo. Ker pa nekateri se sedaj mislijo, da zastopa to društvo interese vseh obrtnikov pri nas, moramo to tukaj poudariti, da temu ni tako. Člani društva so le tisti obrtniki, ki zvesto igrajo na čisto določene politične orglice, to je, da more biti član tega društva samo JNS-ar. Seveda taki gospodje v Obrtnem društvu eucharistični križ na njihovem zemljišču ni všeč. Najbrž jim znanenje sv. križa ni več dovolj sodobno in bi mogoče raje imeli kako drugo sedaj bolj moderno in bolj upoštevano znamenje. Zaradi takih in podobnih vzrokov so poslali župnemu uradu prošnjo, naj čim prej odstrani eucharistični križ z njihove parcele. Župni urad je zato sklical v nedeljo posvetovanje na kraju samem ob treh popoldne. Po daljšem posvetovanju so se zedinili, da bodo eucharistični križ postavili na grič Hribeč nad Puštalom. Križ bo dobil tako dostojno mesto. Obrtniško društvo pa bo na mestu, kjer sedaj stoji križ, postavilo svoje znamenje.

Škofjeloškemu konzumu nove prostore! Tole, kar bomo sedajle napisali, naj bi res nikar ne naleto na gluha ušesa. V korist bi bilo članom konzuma, še veliko bolj pa konzumu samemu kot trgovini. Te vrstice so sad neprestanega godrnjanja in pritožb članov in kupovalcev v konzumu. Prvo, kar bi člani radi dosegli, je to, da bi naš konzum dobil večji, svetlejši, boljši in v vsakem oziru odgovarjajoči lokal. Pribijamo, da je sedanjí prostor absolutno premajhen. Ves lokal je v policah. Blago je stlačeno, da se Bog usmili. Tema je v lokalni taka, da mora največkrat podnevi goreti luč. Prostora za odjemalce skoraj ni. Veliko blaga morajo pomočniki prinašati zadaj iz skladišč. Ljudje pa čakajo. Kako naj bi to odpravili? Ali je potreben drugo lokal? Rekli bi, da ne, ker v Loki jih ni na razpolago dobrih, kar jih pa je, so pa oddani. Da bi kupili staro hišo, kakor se je govorilo lani, tudi ne. Starino podirati ali popravljati velja več kakor zgraditi novo. Edina dobra rešitev bi bila, da bi konzum zgradil pri nas novo, povsem odgovarjajočo zgradbo. Pa če tudi bi stroški znašali recimo 300.000 dinarjev ali še več, bi s povečano trgovino in z večjim prometom teh 300.000 dinarjev konzumno društvo dobilo vrnjenih, lahko rečemo, precej kakor v petih letih. Upoštevati je treba, da tudi sedanja najemna ni ravno nizka.

Drugi trn, ki bode članstvo, pa je ta, da v našem konzumu ni nikdar dosti osebja. Odkrito povedano, promet v našem konzumu na drobno je ogrožen. Tri moči, ki so zaposlene, nikakor ne morejo obvladovati dela. Vedno čaka postrežbe kakih deset strank. In zgodilo se je že, da je marsikdo odšel samo zato, ker ni mogel nikar na vrsto. Ravno zaradi tega je več desetlin strank že izstopilo iz članstva, oziroma se nočejo vpisati. Drugi pa v konzumu nočejo kupovati. Naše konzumno društvo rabi vsaj pet moči in hlapec ter nove moderne prostore, če hočemo, da bo uspevalo.

jedli. Vsak bo dobil enako, po pravici. Pa mu je spet glas ves trd, bridek in čudno zrel. Francki je kar hudo. Rahlo se skloni naprej in mu pogleda pod kapuco in je res tudi njegov obraz resen, star, holan.

»Ali ti verjameš, da bomo res vsi enako dobili?« ga vpraša nekam sočutno.

»Kot pribito! Kaj nisi zjutraj čula, da smo vsi enaki, vsi eno?«

»Saj res. Ampak vse sproti pozabim. Ko pa je tudi vse tako čudno in novo kakor prvi dan v šoli: Rahlo zastaja za njim. Kar ne more nog potegniti iz blata.

»Prav si rekla. Kot v šoli. Štrajk je za delavca najvišja šola.« Blato mu zanaša stopinje, da se nagiba na vse strani. Francka se boji, da bo zdaj zdaj omahnil in padel.

»Zani, pa si ti že velikokrat štrajkal?«

»Trikrat že, po en mesec. To je bilo življenje! Dvakrat sem jo dobil s puškinim kopitom pod rebra, trikrat so me kmetje z bičem in enkrat delavci sami z nogami. Takrat je bilo najslabše.«

Francki se ustnice stresejo v pritajenem joku.

»Zvečer! Zakaj so te pa?«

»Randarji, ker sem štrajkal, kmetje, ker sem vzel krompir, ki ga niso pustili.«

»Revež! Francki se trese tudi glas. Ali v usmiljenju, ali v utrujenosti? Ali pa zaradi tretjega, ki je skrito v srcu kakor pomlad v zemlji?« Zakaj so te pa še delavci?«

»Saj vidiš, kako je. Farski delavci so hujši kot psi.«

»Zani...« glas se ji trese, da se ga sama prestraši.

»Kaj je, Francka?«

»Ampak, Zani, saj ti verjamem, da so vsi hinavci.«

Nekaj neznanega ji sili na ustnice, davno pozabljenega, lepega, sladkega. Pa se ne more domisliti. Pri njej je, pred obrazom ji plava, s

Ureditev odnosev med delodajalcem in nameščencem za primer vpoklica na vojaške vaje

Belgrad, 4. julija. i. Minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andres je včeraj sprejel častnike in jim dal sledečo izjavo:

»Danes sem podpisal uredbo o ureditvi službenih odnosov za primer, da je uslužbenec poklican na vojaško dolžnost. Ta uredba bo objavljena in bo stopila v veljavo, čim jo bodo podpisali tudi ostali člani vlade, katerih soglasje pa sem že dobil. V tej uredbi se postavlja načelo, da vpoklic na vojaško dolžnost, izveden v službo v stalnem kadru, ne spreminja službenega odnosa. Delodajalec je dolžan razen pri izjemah, ki so v uredbi točno navedene, ponovno sprejeti v službo svojega nameščenca potem, ko je bil odpuščen iz vojaške službe, in sicer pod istimi pogoji, pod katerimi je uslužbenec delal prej, če namreč nameščenec v določenem roku po svojem odpuštu iz vojaške službe to zahteva. Odpoved, ki je bila izročena, pa ji rok še ni potekel pred vpoklicom na voj. dolžnost, ne velja. Nameščenec oziroma delodajalec lahko zahteva posredovanje pristojne občupravne oblasti I. stopnje z namenom, da se odstranijo nesporazumi in izogne sporom, ki bi morebiti nastali ob izvajanju imenovane uredbe.«

Toča je naredila veliko škodo

Maribor, 3. julija.

V nedeljo, dne 30. junija, je nad mariborsko okolico divjala silovita nevihta. Nad nekaterimi kraji se je vsula tudi toča, ki je po poljih, v sadonosnikih in vinogradih napravila občutno škodo. Nevihta je trajala nad eno uro in je zato razumljivo, da je toča, kjer je padala, udarjala tako močno, da se bodo posledice, zlasti v vinogradih in v sadonosnikih, poznale še več let.

Od toče sta bili hudo prizadeti občini Kamnica pri Mariboru in Selnica ob Dravi. V kamniški občini je toča obiskala dve vasi: Jelovec in Bresternico. V prvi je na kakih 500 hektarjev zemljišča povzročila nad pol milijona dinarjev škodo, v Bresternici pa na zemljišču 400 hektarjev prav toliko. Kamniška občina je o toči in škodi brzojavno obvestila bansko upravo in jo naprosila, da takoj odredi posebno komisijo, ki naj točno oceni napravljeno škodo, kar se naj vse upošteva pri odpisu davkov in delitvi podpor. V selniški občini je trpela vas Slemen, kjer je toča uničila 70 do 80% vseh poljskih pridelkov, ki so bili na njivah. Strahovito so tudi posledice v sadonosnikih in vinogradih. Cenijo, da znaša škoda na poljskih pridelkih okoli 320.000 dinarjev. V tej vasi je prizadetih kar 18 posestnikov. Največ škodo ima uprava posestva Viltuža, kjer cenijo škodo na 75.000 dinarjev, od kmetijskih posestnikov pa je najbolj prizadet Konrad Marčič, ki ima 35.000 din. škodo.

Kraji, kjer je udarjala toča, so po večini revni. Prebivalstvo je zato toliko bolj prizadeto in obupano ter pričakuje izdatne pomoči od strani oblasti.

prsti bi lahko prišla, izgovoriti pa ne more. »Avša! Kaj pa delaš križe, ali res še moliš? Premakni se že! Kaj stojiš in čakaš?«

»Zani, trudna sem. Domov bi rada... meni je tako hudo.« Svetla solza ji je zdrknila ob nosu in se grenko razlila med ustnice.

»Le, kar pojdi domov! Bistrico kuhaj!«

»Zani, saj štrajkam. Zakaj si tako hud?«

»Ker se bojim zase, zate, da ne bova po neumnem ob kruh.«

Ne moreta več naprej. S težavo se skobacata iz blata in s ceste na travnik. Snameta žaklja z glave, postojita, se obrneta, sopeta in gledata nazaj v Švico. Tihi, blede jagnedi, znojne veje z bodečimi popki, med vejami sinja dalja s strogim, blestečim zvonikom Sv. Mihaela, Bistrica v široki strugi in razlita se vse čez do prvih barak, zastrti šumot valovja, bliski z ostrih robov srebrnega vodovja, barake v senci vrh, vrenje južnih sap, v njih pozibavanje mačic kot valovanje opranih svilnih rutic, v samotah izgubljeni borovci, vse prepojeno s toplo vlagjo, vse ognjeno v sobotno luč vselega smehljaja...

Mlada dva gledata z odprtimi usti, molčita, sopeta, s tiho gloriojo ob glavama, vzhajajočo iz znojnih kapelj na razgretih licih, »Švica... Ali ni lepo?«

»Lepo...«

In meni je tako hudo... Obrneta se. Pa si spet ne upata naprej in ne moreta. Ravan pred njima je vsa posuta z razbitimi zrcali, nesteto zajčkov žviga v zraku, za njimi zlata dalja in Sv. Marta s tisočnimi očmi. O te oči!...

»Francka, midva ne bova nikamor prišla!«

»Saj kar stoj!«

Zazibljeta se v tiho hojo preko travnika, se spotikata nad krtinami in kdaj pa kdaj se kdo zadrša po mastnem blatu. Njuna senca jima je neprestano pod nogami.

(Nadaljevanje prih.)

Od tu in tam

V Belgradu se je politično življenje spet poživilo, zlasti v zvezi z zadnjimi političnimi dogodki. Napovedane reforme, ki jih pripravlja vlada, so povzročile veliko zanimanje vse javnosti za ukrepe, ki naj bi prilagodili vse naše notranje življenje položaju, ki se je v Evropi pojavil. Zato so sedaj na dnevnem redu stalni posveti med ministri, posebno pogosti pa so posveti med predsednikom vlade Dragišom Cvetkovičem in podpredsednikom vlade dr. Mačkom. Prvi ukrepi bodo bržkone namenjeni za preureditev našega gospodarstva in socialnega življenja.

Uprava mesta Belgrada je izvedla nedavno dve zanimivi preiskavi. Prvo je naredila pri tujcu, kateri pa je bil med tem že izgnan iz naše države, pri nekem Juliusu Hanau, oziroma v prostorih društva »ABC«, katero je bil ta tujec ustanovil. Druga preiskava pa je bila na stanovanju bivšega ministra Dobrovoja Stošoviča, ki je bil član ožje družbe, ki se je zbirala okrog Milana Stojadinovića. Policija je pri Stošoviču zaplenila več materiala in ga sedaj proučuje.

Vrelec zdravilne kisle vode so odkrili prav po naključju na Kosovem polju zraven znanega samostana Gračanica. Ljudje so pred leti slučajno zapazili studenec in ugotovili, da prideka iz njega kislota voda, katero so nekateri kmalu preizkusili kot zdravilno vodo za želodčne bolezni. Ljudje so celo govorili, da jim je pitje te vode odpravilo čire v želodcu. Ko pa je bila lani voda povoden in je tamkajšnja reka preplavila tudi vrelec, ni bilo posebej o vrelec nobenega sledu več. Šele letos so se voljaki rezervisti, ki so bili v tem kraju na vajah, spomnili na poiskali kraj, kjer je svoj čas pritekal zdravilna voda. Začeli so odkopavati in res odkrili vrelec. Nato so častniki med seboj zbrali denar in naredili ob izviru vodnjak. Domačini pa so se obrnili na oblasti in jih prosili, da bi preizkusile kakovost zdravilne vode in naj bi po možnosti uredile tam tudi zdravilišče. Pravijo, da je vrelec močnejši kakor pa so vreleci iz znanega srbskega zdravilišča Banja Koviljača.

Draginja, ki je podražila vse, kar more človek kupiti, je povzročila tudi precejšen zastoj v gradbeni delavnosti. Posebno pri javnih zgradbah je delo zastalo. Tako so na primer v Belgradu odložili gradnjo velike reprezentativne palače uprave monopolov prav zaradi podražitve gradbenega materiala in višjih delavskih mezd. Gradnja v sedanjem času bi namreč močno prekoračila proračunsko vsoto.

Trije brezmesni dnevi v tednu bodo stopili v veljavo prihodnji teden. Vlada je bila prisiljena izdati nov ukrep iz dveh razlogov. Najprej je hotela doseči s tem, da bi se notranja potrošnja mesa znižala in s tem bi se preprečilo stalno skakanje cen, obenem pa je hotela dobiti s tem potrebne količine mesa za izvoz v tujino, za katerega so bile sklenjene pogodbe že prej. Potrošnja je doma stalno naraščala, medtem ko proizvodnja ni naraščala in se je zato pojavilo pomanjkanje blaga za izvoz v tujino. Poleg tega je vlada odredila tri zapovrstne dneve kot brezmesne iz razloga, da je bilo pri nas občinstvo precej nedisciplinirano in se je dan prej zmerom založilo z mesom. Tako dejansko prejšnji ukrepi niso rodili tistega učinka, kakor so ga pričakovali. S tremi zapovrstnimi brezmesnimi dnevi je ta pomanjkljivost odstranjena.

Dva pravoslavna menihi sta utonila v reki Moravi blizu Čačka. Reka je bila precej narasla in zato je samostansko vodstvo v Nikolju prepovedalo uporabljati brod za prevažanje čez reko. Toda nedavno je prišel samostanski pastir, ki je pasel ovce na drugi strani reke, v samostan. Ko je uredil svoje posle, je prosil dva menihi, da bi ga prepeljala čez reko. Menihi sta prošnji ustrelega in ga prepeljala, toda na povratku je močan val butnil ob čoln in ga preuknil. Menihi sta padla v vodo. Nista si mogla dosti pomagati, ker je bila voda zelo deroča. Po obupnem boju sta oba omagala in utonila.

Znani akrobat Aleksič, ki je svojo umetniško razkazoval že v vseh mestih v državi, posebno pa se je postavljaj s topom, iz katerega je izstrelil človeka, se je spet oglasil v javnosti. Njegovi posnemovalci in konkurenti so bili namreč razglasili, da se je Aleksič ponosno vrnil, ko je letel z letalom čez Belgrad, držel se z zobmi za vrhno lestev, ki je visela od letala. Aleksiča pa je to razjezilo in je nenapovedano priredil pred občinstvom v Belgradu svojevrstno produkcijo. Vzel je namreč močno verigo, katere avtomobil ni mogel raztrgati, in jo je držel z zobmi, trgal členek za členkom. Ljudje so ga občudovali in obenem pomilovali, ker je imel mož nazadnje vsa krvava usta. Kaj si hoče, reklamo pa si je vendarle naredil.

V molilnico nazarenske verske ločine se je v Rumi vselil nekdanji bogataš in pripadnik nazarenske vere Aleksander Jovanović. Kmalu po vojski se je mož pridružil nazarencem in prispeval lep delež, da se je mogel zgraditi njihov hram. Pred nedavnim pa je prišel Jovanović na beraško palico. Nič več ni imel svojega krova ni zato se je na tistem sklenil naseliti v nazarenski hram. Odsel je svojo posteljo in mizo s stolom v hram in se tam utaboril. Ostali nazarenci pa so bili silno ogorčeni, ko so ga zalotili v hramu. Toda Jovanović jim je zagrozil, da jih bo oblastem tožil, če ga bodo poskušali vreči iz molilnice, kajti pri oblasteh velja kot solastnik hrama, ker je za njegovo gradnjo daroval lepe denarje. Nazarenci pa sedaj pravijo, da mu bodo tisti denar izplačali in ga bodo potem izgnali iz molilnice.

Neprestano deževje v Šumadiji grozi povzročiti znova velike poplave. Velika Morava naglo narašča, posebno pa njeni pritoki. Treba je le še nekaj naraščanja in voda se bo razlila čez bregove in bo preplavila polja, s katerih kmetje se niso mogli pospraviti žita. Koder so bregovi nižji, je reka že prestopila strugo in preplavila okolico. Posledno hudo škodo pa je povzročil dež na poljih, ker je žito poleglo. Poleg tega je neprestano deževje pospešilo pri žitu razne bolezni, ato je treba pričakovati, da bo letošnja žetev precej slabša kakor lanska.

Pomagače srbskega hajduka Kosta Belaševića so odkrili orožniki v Podgorcu blizu Zajčara. Belašević je bil zaradi svojih zverinskih zločinov obsojen na 18 let roboje, vendar pa je iz zapora pred poldrugim letom pobegnil s tovarišem, katerega pa so orožniki kmalu potem na begu ubili. Belašević se je skrival tako spretno, da eno leto ni bilo o njem ne duha ne sluha. Imel je zveste pomagače, ki so ga ne samo hranili, temveč tudi v njegovem imenu izsiljevali denar iz drugih ljudi. Posebno hud pa je bil na nekega kmeta in njegovo ženo, ki sta pričala proti njemu pri sodni obravi. Belašević je kmetovo ženo res nekoč dobil v gozdu, jo ubil in ji pobral denar. Pred nekaj dnevi pa so orožniki le dobili sled za razbojnikom. Sam jo je sicer potegnil drugam, prijeli pa so sedem njegovih najzvestejših pomagačev. Računajo pa, da bodo tudi hajduka dobili kmalu v roke, ker bo sedaj brez zatočišča, obenem pa se bodo ljudje polakomnil nagrade 50.000 dinarjev, katere je oblast razpisala na hajdukovo glavo.

MLADA SRCA

KINO UNION, tel. 22-21 Predstave ob 16., 19., 21.

Vesela zgodba družine, ki je hotela vedno imenitno živeti na tuj račun.

V glavnih vlogah: Douglas Fairbanks mlajši, Janet Gaynor, Paulette Goddard

Sličice zbrane iz naše Ljubljane

Stalni gostje pred časopisnimi tablami

Ljubljana, 4. julija.

To smo pa mi!

O slikarski umetnosti so mnjena prav različna. Navadno »povprečni« ljudje vsako sliko toliko raje gledamo, kolikor bolj živo in naravno nam kaže naslikani predmet. Edina izjema je, če smo slučajno ženska in če predstavlja slika nas v prvi osebi: v tem primeru nam je slika tembolj všeč, čim bolj nas kaže take, kakršni želimo, da bi bili... Umetniško naobrazeni, posebno pa umetniško navdahnjeni ljudje, so glede slikarske umetnosti drugih razmišljanj. Mimo verno po naravi naslikanih podob gredo s preizidom, češ, kaj takega zmore vsak fotograf, če ima vsaj Kodak-Retino in barvisti film! Posoda njih časti in hvale se izlije samo nad umetnino, pri kateri je umetnik največ časa porabil z razmišljanjem, kako naj bi jo krstil, kajti mogla bi predstavljati tako sončni vzhod na planinah, kakor poletno pokrajino ali vihar na morju...

Ti nasprotujoči si stališči v ocenjevanju slik sta nam, ki tudi v potu svojega obraza rišemo okorne sličice iz življenja Ljubljane in njenih prebivalcev, v veliko tolažbo in bodrilo. Kajti če bodo poklicani razsodili, da ni umetnega v njih niti za nohtovo črnilo, smemo pričakovati, da bodo naše sličice vsaj ljudem všeč. In če narobe — ne bodo našle zanimanja pri slavnem občinstvu, si bomo domišljali, da so naše sličice umetnine in da zato delijo bridko usodo umetnosti, ki jo ljudje ne razumejo in ne cenijo...

Danes prinašamo za poskušnjo nekoliko posnetkov izpred »Slovenskega doma« v Ljubljani. Tam sredi spomladi so se arhitekti kosali, kdo bo napravil lepši načrt za »Slovenski dom«, kot da ga Ljubljančani ne bi že imeli in to ne samo enega, temveč deset in še več. Postavljeno so prav enostavno: ogródje iz desk je prepleteno s plastjo časopisnega papirja, strehe pa so toliko, da je »Slovenski dom« na suhem tudi ob vsakdanjem dežju.

Torej zunanost »Slovenskega doma« ni nič posebnega. In vendar se zbira vsak dan pred njim množice občinstva. Izmed nešteti smo očrtali z dvema, tremi potezami, kot Pirnat »viteza žalostnega lica« v slovenskem Don Kihotu, nekateri med vami, ki stojite tudi danes pred »Slovenskim domom«. Morda spoznate v naših sličicah tudi sebe: verjemite, da bi nas to zelo veselilo — a tudi vam se ni treba zaradi tega jeziti — saj so naše sličice risane le vam v razvedrilo.

Prva sličica:

Mož s kolesom, z loncem kleja in čopičem v eni roki, z zavojem papirja pod pazduho; nastopa vsak dan takole okoli pol ene popoldne. Svoje delo opravlja pred očmi številnih gledalcev. S klejem namaže orumenelo zunanost »Slovenskega doma«, vzame v roke papirnati valj, ga s koncem pazljivo pritrdi ob levo stranico ogródja in z naglo kretinjo razvije do desne. Pobere spet lonec s klejem, vtiakne papirnati valj pod ramo, se zavijati na kolo in odhiti drugam, kjer ga tudi že težko čakajo.

Druga sličica:

Gospod (ali gospodična), ki se opoldne ne ve kam dati. Je samski ali samska. Doma skoraj v vseh primerih z dežele. Zaposlen ali zaposlena v Ljubljani, bodisi v pisarni, ali v tovarni, in trgovini — sploh kjerkoli, kjer se dela popoldne in popoldne, od popoldne do dveh pa počiva. Navadno ima pokvarjen železodec, ker mora obdovajati tam, kjer je ceneje, če prav za prav drago plačuje: z zdravjem. S kosilom se ne mudi toliko časa, kot na primer diplomati: v desetih minutah pospravi juho in prikuho, morda tudi kosček žilavega mesa, če ni slučajno brezmesni dan, zapovedan od vlade ali pa od finančnega ministra. Nato si privoščijo še duševne hrane: ta je cenejša, ker nič ne stane in tudi železodec ne boli, čeprav je včasih tudi duševna hrana neprebavljiva. »Slovenski dom« prebere od prve do zadnje črke. Nato pa

Športne vesti

Državno prvenstvo s kajaki na dolge proge. Prihodnje nedeljo bo na idilični progi Ljubljane od Preserja pa do Ljubljane IV. državno prvenstvo s kajaki na dolge proge. Proga od Preserja do cilja je dolga 15 km. Začetek tekmovalstva bo točno ob 13. uri v Preserju pod železniškim mostom. Tekmovalstvo je razpisano za tekmovalne enojke F 1, tekmovalne dvojke F2, izven državnega prvenstva pa še za turne dvojke in enojke. Start za posamezne skupine je skupen. Prvenstvo bo izvedel agilni Kajak klub Ljubljana, ki sprejema tudi prijave. Pravico nastopa imajo vsi verifikirani člani J. K. S.

Športno občinstvo in kopalce opozarjamo, da bo cilj okoli 2 popoldne. Prireditelj obenem naproša vse čolnarje, naj se drže vodnih policijskih predpisov, da ne bi ovirali tekmovalcev v borbi.

Ameriško prvenstvo v deseterboju. V Fresnu v Ameriki je črnce Bill Watson osvojil ameriško prvenstvo v deseterboju. Skupno je dosegel 7523 točk in je torej zaostal za svetovnim rekordom svojega rojaka Morrisa za nekaj manj kakor 400 točk (7900 točk). Watson je dosegel prav lepe uspehe, le v metu kopja in v tekni na 110 m preko zaprek je bil slab. Posamezni rezultati tega atleta, ki jih je dosegel v dveh zaporednih dneh, so naslednji: tek na 100 m 10,8, skok v daljavo 7,33 m, met krogla 15,23 m, skok v višino 1,78 m, tek na 400 m 52,5. Naslednji dan pa tek na 110 m preko zaprek 16,8, met diska 46,11, skok s palico 357 cm, met kopja 44,17 in tek na 1500 m 4:53,8.

Atletski dvoboj Finske in Švedske v Stockholmu. Švedski atleti so v atletskem dvoboju na starem olimpijskem stadionu v Stockholmu premagali finske atlete. Skoro vsa prva mesta so zasedli Švedi. Dosegli so nekaj prav lepih rezultatov. V tekni na 5000 m je zmagal Šved Hellström v času 14:33,4 rped Fincem Järvinenom. V tekni na 3000 m je zmagal Šved Anderson s časom 8:30,6, dočim je bil prvi Fince Pekuri šele tretji. Edina točka, v kateri so Finci zmagali, je bil met kladiva. V tej disciplini je zmagal Fince Veitila s metom 54,01 m. Ta rezultat je v tej disciplini obenem tudi najboljši dosežen rezultat v Evropi v letošnji sezoni.

se napoti počasi, postajajoč pred izložbami, spet nazaj v »kšeft«, čeprav bi bilo lepše iti v Tivoli, ali s kolesom kam ven... Toda služba je služba.

Tretja sličica:

Upokojenec. Prihaja redno vsak dan pred deske vseh časopisov, če le ni preslabo vreme in ga ne ščiplje revmatizem. Navadno kmalu po kosilu. Če popoldanskih listov še ni, se spravi najprej nad jutranje, a takoj ko zagleda moža s klejem, se preseli k »Slovenskemu domu«, čisto blizu k deski. Palico si obesi čez levo laket, z desnico pa drži očala, da bi mu ne padla na tla, kajti kdo bi pri skromni pokojnici dal denar za druga? Je zelo dobro informiran o svetovni politiki, ker stalno bere časopise obeh taborov.

Četrta sličica:

Profesor in inteligent sploh. Prikoraka zamisljen po ulici. Gruca ljudi pred »Slovenskim domom« prekine tek njegovim misli in na hitro preleti z očmi naslove na prvi strani, ne da bi se rnil med listov, kar od daleč. In važno pokima: sam pri sebi pa reče: »Saj sem vedel! Z ozirom na ta in takšna dejstva, rezultat ni mogel biti drugačen!« In odide.

Peta sličica:

Dijak. Med šolskim letom z aktovko, med počitnicami v kratkih hlačah in s kolesom, če ga more dobiti od brata na posodo. Navadno jih je večja družba. Čeprav niso kratkovidni, se rinejo v ospredje in se ne menijo, če pri tem stopijo komu na kurje oko, ali gospodični v poletnem čevljičku na palec. Vse kar hero, berejo na glas in sproti komentirajo. Najbolj jih zanimajo dogodki na bojiščih in sportne novice. V teh stvareh se izražajo tako strokovnjsko, kot da bi imeli v žepu vsaj državne rekorde iz najmanj desetih sportnih disciplin...

Šesta sličica:

Dekle. Poklic in izobrazba različna. Bere samo podlistke in poročila o samomorih iz nesrečne ljubezni, te pa po dvakrat in trikrat, tako da jih zna na pamet, dokler se ne pripeti še kaj bolj ganljivega in dokler ne začne izhajati nov podlistek.

Sedma sličica:

Rodoljub z dežele. Opravi svoje posle v mestu in zdaj čaka na vlak. V kavarni se ne počuti dobro, zato se sprehaja pred »Slovenskim domom«, iz zdaj pa zdaj začne znova brati kakšen odstavek. Vsakih pet minut pogleda na uro, če morda ne bi že kazalo iti počasi proti kolodvoru.

Tako bi lahko nizali sličice za sličico: uradnika, ki gre ob poldnev iz službe in spotoma prebere najvažnejše v »Domu«, ker ne more strpeti do doma, kjer ga čakata »Dome« in kosilo; poslovnega človeka, ki here naslove na prvi strani, ne da bi se ustavil; navdušenega sportnika, ki z nožičkom izreže sportno poročilo za svoj indeks sportnih rekordov; vročerknega politika iz drugega tabora, ki v sveti jezi razčene nedolžni papir na mestu, kjer mu gre vsebina na živce in še druge.

Toda sedem je zelo pomembno število: razen števila tri najpomembnejše: zato naj bo tudi naših sličic zadosti sedem. Pika.

Slovesna blagoslovitev Žal

V nedeljo 7. julija, ko cerkev praznuje slovenska blagovestnika sv. Cirila in Metoda, bodo blagoslovljene Zale in izročene plemenitemu namenu z veliko slovesnostjo. Že v soboto 6. julija zvečer bo monumentalno portalno poslopje Žal razsvetljeno z reflektorji, vendar pa Zale ta večer ne bodo dostopne občinstvu zaradi priprave za slovesnost drugega dne.

V nedeljo 7. julija zjutraj ob 6 bodo pričeli voziti tramvaj na Zale po znižani ceni tako, da bodo obiskovalci Žal z vseh strani Ljubljane lahko prišli na Zale in spet nazaj domov s povratno karto za 2 din. S povratnimi kartami se bomo lahko vozili na Zale ves dan in tudi v nedeljo zvečer, ko bodo že blagoslovljene Zale slavnostno razsvetljene z reflektorji in z lučmi na kandelabrih ter po kapellicah. Občinstvo pa moramo opozoriti, da je treba povratno karto za vožnjo po tramvaju kupiti že za vožnjo na Zale ter ta karta velja tudi za povratek na vseh progah, a za vožnjo od Sv. Križa proti mestu in nazaj ne bo povratnih kart. Kdor se ne bo peljal na Zale, plača torej navadno voznino. V nedeljo se Zale odpro ob 10.30.

Sporod blagoslovitev Žal in izročitve namenu se prične v nedeljo 7. julija ob 11 s Smetanovo »Slavnostno predigrjo«, ki jo igra Narodno železniško glasbeno društvo »Sloga«, nato pa združeni ljubljanski mešani zbori pod vodstvom kapelnika g. Venturinija zapoje dr. Kimovčev »Ah, ne mislimo...«. Po petju bo govoril župan mesta Ljubljane g. dr. Juro Adlešič, nato bo pa Nj. Prezviščenost škof ljubljanski g. dr. Gregorij Rožman blagoslovil Zale. Med blagoslovitvenim obhodom škofa dr. Gregorija Rožmana z asistenco po Zalah bo igrala »Sloga« Rossinijevo »Slabat matere«, nakar bo govoril prevz. g. škofa ljubljanskega. Po blagoslovitvi zapoje združeni ljubljanski mešani zbori Venturinijeve »Žalne speve« pod vodstvom skladatelja, nato pa glasbeno društvo »Sloga« zaključi slovesno opravilo z Dvorakovimi »Žalnimi spominji«.

K slovesni blagoslovitvi in izročitvi Žal namenu je vabljen vsa javnost, da si po slovesnem opravilu lahko ogleda vse Zale in notranost vseh poslopij na njih. Opozarjamo pa obiskovalce Žal, naj se breg ugovora pokore navodilom rediteljev, da ne bi prevelika gneča motila svečanosti. Ogled Žal je dovoljen tudi vse popoldne ter zvečer pri razsvetljavi, da bodo Zale v nedeljo ves dan polne občudovalnega občinstva. Seveda bodo v nedeljo Zale tudi slavnostno okrašene s cvetjem in zelenjem, zato pa prosimo občinstvo, naj ne stopa na gredice in ne tepta nasadov ter ne poškoduje cvetočega okrasa kapele.

Kraljevska banska uprava sporoča: Na praznik slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, dne 5. t. m. uradi kraljevske banske uprave ne poslujejo.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer	sko stanje	Temperatura	na 1 m	na 2 m	na 3 m	na 4 m	na 5 m	Veter	Pada-
			na 1 m	na 2 m	na 3 m	na 4 m	na 5 m	na 6 m	amer.	vine
									(akost)	m/m
Ljubljana	757,7	23,0	15,8	92	10	N ₁	4,1	dež		
Maribor	755,8	26,5	14,0	80	5	0	—	—		
Zagreb	760,0	29,0	12,0	70	0	0	—	—		
Belgrad	760,1	26,0	15,0	70	3	0	—	—		
Sarajevo	761,3	26,0	12,0	90	6	0	—	—		
Vis	759,4	26,0	19,0	80	10	SE ₂	—	—		
Split	759,2	11,0	20,0	60	3	SE ₂	—	—		
Kumbar	757,8	27,0	17,0	80	6	0	—	—		
Rab	758,7	23,0	20,0	60	4	0	—	—		
Dubrovnik	757,6	26,0	19,0	80	4	NE ₃	—	—		

Vremenska napoved: Spremenljivo oblačno, sicer nobenih bistvenih sprememb sedanega vremena.

Koledar

Danes, četrtek, 4. julija: Urh, Berta.

Petek, 5. julija: Ciril in Metoda.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarnar: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer R., Sv. Petra c. 78.

Zdravniki okrožnega urada za zavarovanje delavcev jutri zaradi praznika sv. Cirila in Metoda ne uredinirajo.

Državni upokojenci in upokojenke, ki jim izplačuje pokojninske prejemke dravska finančna direkcija v Ljubljani, naj prosijo za potrdila o velikosti uslužbenkega davka, ki jih bodo potrebovali ob vpisu otrok v šolo za šolsko leto 1940-1941, že v juliju ali vsaj v začetku avgusta t. l.

Upokojenci in upokojenke, ki razen uslužbenkega davka za pokojninske prejemke plačujejo tudi davek po kateri drugi obliki, za katerega so obremenjeni pri davčni upravi, naj svojo prošnjo naslove na pristojno davčno upravo, vlože pa naj jo neposredno pri finančni direkciji, ki jo bo poslala pristojni davčni upravi s podatki o velikosti uslužbenkega davka na pokojninske prejemke.

Prošnjam, kolkovanim z 10 din, je treba priložiti za potrdilo kolek za 20 din, za vsak zaproseni uradni prepis potrdila pa kolek za 10 din.

Počitniški ponavljalni tečaj za popravne izpite kakor prejšnja leta tudi letos priredi Društvo brezposelnih profesorjskih kandidatov v Ljubljani. Poleg vpisnine 10 dinarjev znaša učnina za predmet 250 dinarjev. Dijaki imajo dnevno za vsak predmet po eno učno uro in dve uri učenja pod nadzorstvom, oboje pod vodstvom strokovnjakov. Vpisovanje v tečaj bo 14., 15. in 16. t. m. od 8 do 12 na 1. dr. realni gimnaziji v Vegovi ulici. Tečaj bo prav tam od 17. t. m. do popravnih izpitov. Ker imajo ti ponavljalni tečaji zaradi odličnega uspeha že utrjeno tradicijo, društvo upa, da bo tudi letošnji dobro uspel. Vse informacije dobite pri Društvu brezposelnih profesorjskih kandidatov v Ljubljani, Krakovska ulica 35, dnevno od 10 do 12.

Lastniki vprežne živine, zlasti konj, se opozarjajo, da v bodoče ne bodo mogli več dobiti živinskega potnega lista za živino, ki ne bo vpisana v vojaški evidenci; zato se v lastnem interesu pozivajo, da takoj prijavijo svojo živino, ki je doslej iz kakršnih koli razlogov še niso prijavili, mestnemu vojaškemu uradu na Ambroževem trgu št. 7-1, soba št. 3.

Železniška proga Črnomelj — Vrbovsko se gradi s polno paro. Skupen ogled del na tej važi progi priredi za svoje člane in povabljene goste Društvo inženirjev v Ljubljani v soboto, 13. julija popoldne in v nedeljo, 14. julija t. l. Odhod iz Ljubljane v soboto, 13. julija t. l. z vlakom ob 13.36 do Črnomlja, kjer bo po prihodu pregled priklička nove proge na obstoječo belokranjsko železnico, nato skupna večerja in prenočevanje. Zjutraj v nedeljo po zajtrku odhod s tovornimi avtomobili ob novi progi skozi Vinico do Vrbovskega. Tu bo ogled del v velikem predcu in skupen obed, nato povratek po isti poti v Črnomelj, od koder odhaja vlak ob 18.57 (prihod v Ljubljano ob 22.30). Deloma se bo hodilo peš, zato se priporoča turistovska obleka. Za večerjo v soboto ter zajtrk in obed v nedeljo bo poskrbljeno po zmerni ceni, za dodatna okrepčila pa je treba vzeti vse potrebno s seboj, ravno tako odelo za prenočevanje v železniških vozovih, ker je v hotelih le omejeno število prostorov, na katere imajo prednost oni, ki se prej prijavijo. Prevoz z avtomobili bo brezplačen. Samo obvezne prijave sprejema društvena pisarna (Kazina, drugo nadstropje) le do srede 10. julija t. l. do 19; poznejše prijave ne bodo mogle biti upoštevane. V prijavi je navesti, kdo reflektira na prenočišče v hotelu ali ne. Obenem je položiti (v prijavih po pošti v znakah) jamčevino za osebo po 20 din, ki se udeležencem med ekskurzijo vrne, sicer pa zapade v korist društvenemu podpornemu skladu. Ustne prijave se sprejemajo samo med poslovnimi urami, to je v ponedeljek, sredo in petek od 17 do 19. Vozni stroški za vlak III. razreda do Črnomlja in nazaj (nedeljski povratni listek) znašajo 51 din, člani Slovenskega planinskega društva z urejeno legitimacijo pa lahko potujejo s skupno objavo po polovični normalni ceni (skupaj 42 din).

Sprejemni izpiti na novomeški gimnaziji. Po priroku ministrstva prosvete smejo letos izjemoma v 1. letu ponovno delati sprejemni izpiti za 1. razred srednjih šol učenci, ki so bili odklonjeni v junjskem roku. Prav tako smejo v avgustu delati sprejemni izpiti vsi učenci, ki v junjskem roku zaradi bolezni niso mogli priti k izpitu. Vsi taki učenci lahko vložijo prošnje za pripustitev k sprejemnemu izpitu v avgustovskem roku do 20. avgusta 1940. Prošnjo je treba kolkovati z deseterdinarskim državnim kolkom in priložiti rojstni list, izpričevalo o dovršenem 4. razredu ljudsko šole ter poslednje šolsko izpričevalo; tisti, ki zaradi bolezni niso prišli, naj prilože še zdravniško potrdilo. Sprejemni izpiti se bodo pričeli 30. avgusta ob osmih. Ravnateljstvo drž. realne gimnazije v Novem mestu.

Celje

80 letnica Mohorjeve družbe. V petek, 5. julija, obhaja Družba sv. Mohorja v Celju svojo 80-letnico. Ob tej priložnosti bo ob pol 8 zjutraj v Marijini cerkvi slovesna služba božja.

Spremembe v jugoslovanski kapucinski provinciji. Včeraj se je zbralo v Celju, sedežu provincije, predstojništvo kapucinske provincije na sestanku, na katerem so razporedili člane provincije takole: Iz Skofje Loke pride v Ptuj o. Dionizij Pristovnik, iz Studence pri Mariboru o. Jakob Vučina v Ptuj, o. Alfonz Kšela v Varaždin, iz Ptuja o. Fortunat Vrečič v Osijek, o. Stefan Lesjak v Karlobag, o. Milan Zavrtnik v Sredmci pri Mariboru, za kaplana.

Sirija - dežela sedanje evropske pozornosti

Vzroki, zakaj namerava to deželo zasesti Anglija

Po sklenitvi premirja med Francijo in Nemčijo se čedalje bolj načenja tudi vprašanje, kaj bo v bodoče s francoskimi čezmorskimi posestmi, vsaj z nekaterimi. Med te dežele, ki vzbujajo te dni še prav posebno pozornost, spada tudi Sirija, francoska mandatna pokrajina, o kateri so se zdaj razširile vesti, da jo nameravajo zasesti Angleži in na ta način preprečiti, da se ne bi kakšna druga država zasedla na tem važnem mestu ob vzhodnem Sredozemskem morju in začela ogrožati še bližnja posestva. Kakšna je ta dežela, naj povedo na kratko naslednji podatki:

Sirija z Libanom meri 197.000 kv. km in ima po ljudskem številu pred tremi leti 3.150.000 ljudi. Od njih je okrog pol milijona nomadskih Beduinov. Prebivalstvo je po večini arabsko, razen tega pa žive v teh krajih še Turki, Turkmeni, Kurdi, Čerkesi, Armenci, Perzijci in Judje. Po verski pripadnosti prevladujejo muslimani, ki jih je nad polovico. Kristjanov je nad pol milijona.

Sirija je francoska mandatna pokrajina od leta 1922. Leta 1936 so se odnosi med Francijo in Sirijo uredili po dogovoru v obliki nekakšne zveze. Sirija je prav za prav zveza štirih pokrajin. To so Libanon z glavnim mestom Beyruthom (200.000 ljudi), Sirija v ožjem smislu z glavnim mestom Damaskom (250.000 ljudi), Alavitijska z glavnim mestom Latakijem (25.000 ljudi) in Džebel Druz z glavnim mestom El Suvedom (7000 preb.). V skupni državi Siriji pa je najvažnejša vojaška postojanka Aleppo, ki ima nad 300.000 ljudi. V tem mestu je tudi zelo močna vojaška posadka.

Gospodarstvo

Najbogatejša med zgoraj imenovanimi zveznimi državami je Libanon, kjer je razvito poljedelstvo, sadjarstvo itd. Poleg tega, pa je

ozemlje bogato na rudah, predvsem na železu. Pokrajina je zelo gosto naseljena (nad 100 ljudi na km²).

Jugovzhodni del Sirije pa se polagoma spreminja v puščavo. Francija je nameravala organizirati v Siriji bogato poljedelsko gospodarstvo, kar pa se ji ni posrečilo zaradi velikih investicij, ki bi bile za to potrebne, še posebej pa za vodno napeljavo. Zbog tega mora Sirija upoštevati kmetijske pridelke.

Prav ta slaba stran je zelo važna z vojaškega stališča, ker zahteva zbiranje velikih vojaških oddelkov na ozemlju Sirije dovažanje hrane iz vseh strani. Glede prometa pa je Francija dosegla velik uspeh. Zgrajene so bile avtomobilske ceste, ki vežejo Sirijo z Iranom, Turčijo in Irakom. Pot Bejrut - Bagdad je dolga sedaj samo dva dni.

Bodoča kraljevina?

Arabsko prebivalstvo Sirije je bilo precej razočarano nad francosko politiko, posebno zaradi tega, ker je Francija odstopila Aleksandrijo Turčiji. Notranja politika ne daje Arabcem preveč upanja, da bi dobili avtonomijo, vsaj v taki meri ne, kot jo je dobil Irak. Zdi se, da si Francija prizadeva narediti iz Sirije kraljevino, kot kandidata prestola pa se večkrat omenjata sedanji petletni iraški kralj Fejsal II. in transjordanški emir Abdulah; slednjega podpirajo Angleži. Te kandidature pa so vzbudile nezadovoljstvo Ibu Sauda in zaradi tega najbrž ne bo iz kraljevine nič.

V vojaškem pomenu je Sirija zelo važna postojanka na bližnjem vzhodu. Ona daje možnost, da se pošlje vojaštvo proti drugim važnim deželam v vzhodnem delu Sredozemskega morja, torej tudi proti angleškemu Egiptu. Zato tudi zdaj nameravajo Sirijo zasesti Angleži.

Mož, ki ima v Hollywoodu največ igralskih rekordov

Filmska igralka Ann Sheridan, ena od hollywoodskih rekorderk.

V Hollywoodu, filmski prestolnici, poznajo dve vrsti rekordov. Eni so rekordi zvezd, ki mislijo, da so se kdaj ve kako postavile, če so v eni filmski sezoni imele pet ali šest vidnejših vlog, druga vrsta rekordov pa je tista, ki jo je dosegel Cliff Saum, ki ima za navadne rekorde zvezd in zvezdnikov, ker jih skoraj vsak teden tolče.

Cliff Saum je samo statist, mož za postranske vloge, toda nastopil je do sedaj v več filmih, kakor kdor koli drugi na svetu.

Cliff Saum je v službi podjetja Warner Bros že nad tri in dvajset let, kar je vsekakor nedosegljiv igralski rekord v Hollywoodu. Sicer ni v teh dolgih letih igranja zaslužil milijonov, kakor si to vedno mislimo, kadar je kaj govora o hollywoodskih plačah, zato pa je videl nešteto mest, srečal ogromno pomembnih in nepomembnih ljudi in doživel dosti veselih stori.

Mr. Saum mnogo potuje, seveda samo po filmsko. Poglejmo njegov igralski dnevnik iz enega zadnjih tednov.

V ponedeljek je bil v Teksasu, kjer je igral malomeščana, ki maha »zbogom« igrali Rosemariji Lane, ko odhaja z omnibusom za New York - v filmu »Angel iz Teksasa«.

Naslednji dan je bil bogataš na čezoceanski ladji v družbi Mesle Oberon, Georgea Brenta in Pat O'Brienove, ker tako zahteva film »Dokler se spet ne bomo videli«. V sredo je igral lastnika kavinih nasadov v neki južnoameriški državi in sicer v filmu »Sežgani predel«. Tu nastopa samo v enem prizoru iz nekega zabavišča, toda v odlični filmski družbi z Jamesom Cagneyem, Ann Sheridan in drugimi.

In tako dalje. Odkar pomni se Saum ubada z gledališčem in filmom. Navajen je vonja po šminki kakor kdo drugi svežega zraka, za kosilo ali večerjo pa si ne more misliti udobnejše mize, kakor je zaboj za obleke v igralski preoblačilnici.

Prvič je mr. Saum prišel v dotik s filmom leta 1917, ko je kot pomožni režiser stopil v tedaj urejene Warnerjeve delavnice. Prvi film, v katerem je imel majhno vlogo, je bil »Štiri leta v Nemčiji«. Spominja se še, kako je v tem filmu igral z Jackom Warnerjem, zdaj glavnim ravnateljem močnega filmskega podjetja. Borila sta se skupaj v strelskih jarkih - v filmskih seveda, izkopanih v neki zakotni hollywoodski ulici.

Največji glodavec na svetu je vidri podobna žival »capybara« v Južni Ameriki, ki tehta do 120 funtov in je dolga do štiri čevlje.

Pred radio-aparatom. - Micka: »Zakaj pa vedno žvižga, kadar vrtiš ono kolesce na aparatu?« - Jan ez: »Zakaj? Saj vlak tudi žvižga, kadar prihaja na drugo postajo.«

zavezala z razkuženim obličjem. Zulje je bilo videti še šest mesecev pozneje.

Povedal sem Gibbonsu, kaj sem videl v Adui, in sedel potem na delo za poročilo, prvo očitvidno poročilo iz Aduie, kamor sem prišel sedem dni prej kakor vsi drugi ameriški dopisniki. Potem sem spal šestnajst ur nepretrgoma.

CESTA TISOČ PET STO OVINKOV

Z Johnom Whitakerjem od »New York Herald Tribune« in W. Chaplinom od »Universal Service« sem nekaj dni pozneje odrinil v Adrigat, drugo mesto, ki je bilo zavzeto v prvem delu italijanskega naskoka. Adrigat je ležal v pohodni smeri vojske generala Santinija na levem krilu.

Da bi prišli do Adrigata, smo se vozili po eni najzanimivejših gorskih cest na svetu. Ta ima v daljavi šestdesetih kilometrov tisoč petsto zavojev, ostrih kakor šivanka, in spleza na eno najmočnejših gorskih pokrajin sveta, na pokrajino, ki spominja na Gran Canonn v Združenih državah in na mizaste gore v New Mexico. Šestdeset kilometrov daleč se cesta privija ob gorsko steno nad soteskami, prepadmi in previsi, globokimi od petnajst do sedem sto metrov.

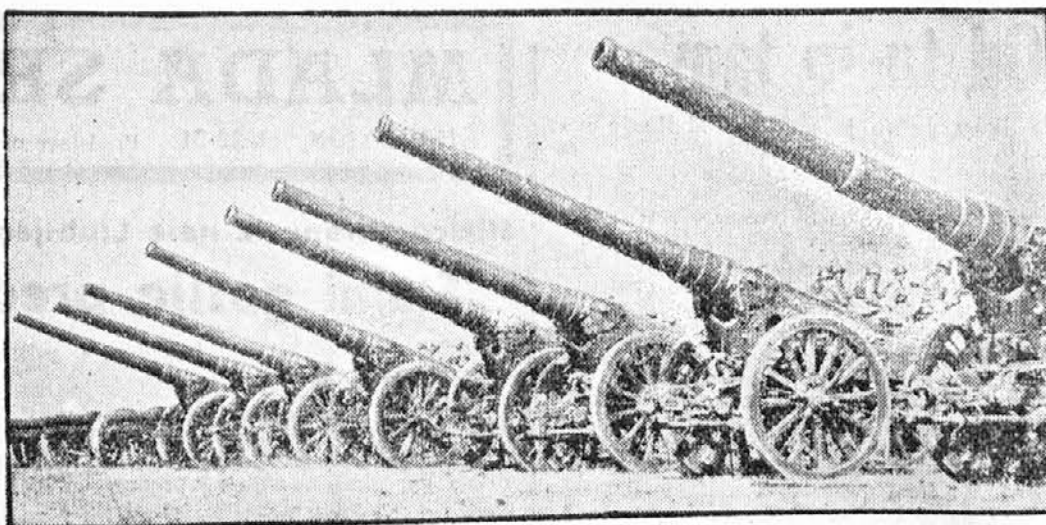
Gore so bile fantastične v obliki in barvi: rdeče in rjavo, do vijoličaste in temnozelenega. Dvojne vrste tovrstnih avtomobilov so vrtinčile v zrak gosti prah, dokler ni bilo ozračje temno kakor v londonski megli. Četrta palca debela plast prahu je pokrivala naše obraze in obleko. Nosnice in ustnice so dobile barvo žgane gline.

Osemkrat sem si ovil tenčico okoli nosu in ust, pa se nisem mogel rešiti ostrega okusa po prahu.

Vsak dan je veliko tovrstnih avtomobilov zletelo po strmini, pri čemer je po navadi izgubila življenje vsa posadka. Naštel sem razvaline sedemnajstih tovrstnih avtomobilov, ki so treščili trideset metrov globoko. Vozniki so po taki »smrtini vožnji« od utrujenosti večkrat izgubili zavest, drugi so od napora ponoreli.

Italija ima primeroma tako malo tovrstnih avtomobilov, da je bilo težko najti dovolj izkušenih ljudi. Veliko teh tovrstnih voznikov je prišlo v Afriko brez vsake izkušnje.

Naš voznik, domačin iz Eritreje, je vozil nov, cenen ameriški voz. Njegova moč ga je očarovala, čeprav je o njegovem stroju malo razumel. Večkrat je poskušal na ovinkih prehitovati tovrstne avtomobile, ne da bi se menil za naš proseči »piž lentolo«.

Italijanski lahki topovi.

Troje vrst Slovkov v Franciji

V domovini bi z veseljem pozdravili le tiste, ki so ves čas delali za slovaško stvar in niso stopili v leg je

Te dni je imel slovaški zunanji minister Dušanek razgovor z domačimi in tujimi časniki in je pri tej priliki načel tudi vprašanje onih Slovkov, ki zdaj žive na bivešem in sedanjem francoskem ozemlju. Dejal je, da je slovaška vlada že storila gotove korake pri nemških oblasteh, naj se čim prej reši tudi to pereče vprašanje.

V domovino naj bi se vrnili oni Slovaki, ki so se preselili v Francijo pred sedanjo vojno, in teh je okoli 40.000. Minister Dušanek je Slovake, ki so se naselili v Franciji, razdelil na tri kategorije. V prvo spadajo po njegovi razdelitvi tisti, ki so organizirali odpor proti Slovaški in za katere se Slovaška zdaj ne zanima. V drugi kategoriji so oni, ki so bili prisiljeni stopiti v legije ali vojsko. Tem se ta korak more oprostiti, če so bili res prisiljeni v to. V tretjo skupino pa minister Dušanek šteje one, ki so v Franciji v resnici delali za slovaško stvar in ki kljub vsem grožnjam niso hoteli stopiti v legije. Tem mora biti Slovaška zelo hvaležna za njihova prizadevanja in jih bo z veseljem sprejela, ko se bodo spet vrnili.

Okrasimo naša okna! Cvetlice so kakor božja ovesca: tako tiho in vdano zro na ljudi, ki jih ljubijo. Že en sam droben cvet more razveseliti naše srce in ublažiti dušo. Da, rože so znak veselja, ljubezni in sreče med nami. V tisočih barvah se razodeva njihova lepota, v tisočih oblikah njihova nežnost in skromnost! Človek, ki ljubi cvetlice, ne more biti nikoli hudoben... Nekoč je nekdo vprašal staro mamico, ko se je sklanjala nad svojimi rožami v vrtu: »Vi imate pa res radi svoje cvetlice!« in drobna ženica mu je odgovorila: »Še umre ti ne bom mogla brez njih!« Da bi tako mislila tudi naša dekleta!

Velik apetit ima tale mož, ki so ga iz neke francoske kolonije poslali na zahodno bojišče in ki je te boje, kakor se vidi, srečno prestal.

v domovino. Za drugimi, ki so delali proti slovaški republiki, na Slovaškem po besedah ministra Dušankega ne bodo zalovali.

Pri tej priliki je slovaški zunanji minister povedal nekaj svojih misli o tem, kdaj bo končana sedanja vojna. Dejal je, da konec vojne v Franciji ne pomeni samo konca vojne na evropskem Zahodu, pač pa konec vojne sploh. Pozneje bomo videli, koliko je imel ta novi prerok prav. Morda je to samo njegova skrita želja, kakor je želja še toliko milijonov drugih.

Čarovnik

Najbolj znani mož na vsem Kosovem polju je brez dvoma 106-letni Muja Ščarovič. Velja za pravega čarovnika. Od svojega očeta se je bil naučil neko čudno »molitvico«, s pomočjo katere nalovi ta možakar rib kolikor jih le hoče. Pravijo, da ribe kar drve skupaj, kadar se pojavi ta človek ob vodi in začne na ves glas kričati to molitvico. In te ribe mu potem služijo kot najuspešnejše zdravilo proti mrzlici. Kadar gre skozi kakšno vas, vedno vpije, in njegov glas je čisto podoben lajanju. Za njim se navadno podi gruča otrok, ki med njimi ta mož vzbuja še prav posebno pozornost. Mož hodi od hiše do hiše in zdravi z »lajanjem« ljudi vseh mogočih bolezni. Nekateri, ki so že bolj sodobni, pravijo, da »ordinira«. Če se kakemu dekletu na primer ne posreči, da bi osvojila mladega fanta, baje uspešno pomaga Mujina »sveta palica«. Torej je res velik čarovnik.

Radio

Program radio Ljubljana

Četrtek, 4. julija: 7.00 Jutranji pozdrav - 7.05 Napovedi, poročila - 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) - 12.00 Godbe na pi-hala (plošče) - 12.50 Poročila, objave - 13.00 Napovedi - 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra - 14.00 Poročila - 19.00 Napovedi, poročila - 19.20 Nac. ura - 19.40 Objave - 20.00 Deset minut zabave - 20.10 Slo-venščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) - 20.30 Operni spevi in dvospevi s spremljevanjem klavirja: Sopran: gđc. Nuša Kristanova, tenor: g. Belizar Sancin, klavir: g. prof. Marjan Lipovšek - 21.15 Reproduciran koncert simfonične glasbe - 22.00 Napovedi, poročila - 22.15 V oddih igra Radijski orkester.

Drugi programi

Četrtek, 4. julija: Belgrad: 22 Sonate - Zagreb: 21 Koncert komorne glasbe - Bratislava: 22.15 Zabavni koncert - Praga: 21.30 Violina - Solija: 22 Plesna glasba - Beromünster: 22.10 Pisan koncert - Budimpešta: 20.10 Orkestralni koncert - Bukarešta: 20.30 Simfonični koncert - Stockholm-Hörby: E. Kalmanova opereta »Car-da« - Rim-Bari: 23.24 Simfonični koncert - Sottens: 20 Beethoven: Kvarteti.

Proti enajstim ponoči smo prišli do mesta, kjer so bili cestni delavci zavržali pot, po kateri bi lahko vozili tovrstni avtomobili.

Podpolkovnik Riccardi, poveljnik cestnih del, Bog ga blagoslovi, se je izvil iz svojih odej, nam dal jed, preskrbljeno za nas, nam prinesel rdečega vina in nam obljubil tovrstni avtomobil, ki nas bo prepeljal tako daleč, kakor se bo le dalo.

Okoli polnoči smo se z Riccardijevim avtomobilom in z več praznimi bencinskimi sodi odpeljali. Cesta je bila strašna. Tovorni avto je pretresal nas in valeče se sode kakor kocke v kozarcu. En sod je padel na mojo vojaško steklenico iz pocinjene železne pločevine ter jo spločil.

Cez dobro uro smo prišli do kraja, kjer smo lahko dobili osebni avto. Od enih ponoči do sedmih jutraj smo štokljali po cesti, prekoračili Mareb, zapeljali po bregu navzgor, dobili v vojni bolnišnici pri Aidi-Quali nekaj kave, vozili dalje do popoldneva in prišli v Asmaro po skoraj štiriindvajsetih urah nepretrganega potovanja.

V svojo pločevinasto barako sem prišel v stanju, ki ni bilo daleč od popolnega telesnega zloma. V sedemdesetih urah sem samo trikrat jedel, se nisem kopal, ne bril in nisem štiri dni zlezal ne iz obleke, ne iz čevljev.

Gibbons in naš domači strežnik sta mi sezula škornje. Podplati so bili samo še krvave cunje, ki so lepele na mehurjih, velikih kakor tolar in večkrat počenih. Umila sta mi noge s slano vodo ter jih

zavezala z razkuženim obličjem. Zulje je bilo videti še šest mesecev pozneje.

Povedal sem Gibbonsu, kaj sem videl v Adui, in sedel potem na delo za poročilo, prvo očitvidno poročilo iz Aduie, kamor sem prišel sedem dni prej kakor vsi drugi ameriški dopisniki. Potem sem spal šestnajst ur nepretrgoma.

CESTA TISOČ PET STO OVINKOV

Z Johnom Whitakerjem od »New York Herald Tribune« in W. Chaplinom od »Universal Service« sem nekaj dni pozneje odrinil v Adrigat, drugo mesto, ki je bilo zavzeto v prvem delu italijanskega naskoka. Adrigat je ležal v pohodni smeri vojske generala Santinija na levem krilu.

Da bi prišli do Adrigata, smo se vozili po eni najzanimivejših gorskih cest na svetu. Ta ima v daljavi šestdesetih kilometrov tisoč petsto zavojev, ostrih kakor šivanka, in spleza na eno najmočnejših gorskih pokrajin sveta, na pokrajino, ki spominja na Gran Canonn v Združenih državah in na mizaste gore v New Mexico. Šestdeset kilometrov daleč se cesta privija ob gorsko steno nad soteskami, prepadmi in previsi, globokimi od petnajst do sedem sto metrov.

Gore so bile fantastične v obliki in barvi: rdeče in rjavo, do vijoličaste in temnozelenega. Dvojne vrste tovrstnih avtomobilov so vrtinčile v zrak gosti prah, dokler ni bilo ozračje temno kakor v londonski megli. Četrta palca debela plast prahu je pokrivala naše obraze in obleko. Nosnice in ustnice so dobile barvo žgane gline.

Osemkrat sem si ovil tenčico okoli nosu in ust, pa se nisem mogel rešiti ostrega okusa po prahu.

Vsak dan je veliko tovrstnih avtomobilov zletelo po strmini, pri čemer je po navadi izgubila življenje vsa posadka. Naštel sem razvaline sedemnajstih tovrstnih avtomobilov, ki so treščili trideset metrov globoko. Vozniki so po taki »smrtini vožnji« od utrujenosti večkrat izgubili zavest, drugi so od napora ponoreli.

Italija ima primeroma tako malo tovrstnih avtomobilov, da je bilo težko najti dovolj izkušenih ljudi. Veliko teh tovrstnih voznikov je prišlo v Afriko brez vsake izkušnje.

Naš voznik, domačin iz Eritreje, je vozil nov, cenen ameriški voz. Njegova moč ga je očarovala, čeprav je o njegovem stroju malo razumel. Večkrat je poskušal na ovinkih prehitovati tovrstne avtomobile, ne da bi se menil za naš proseči »piž lentolo«.

Več kakor enkrat je manjkalo samo za las, pa bi se bili hudo ponesrečili. V obupu sem se sklonil naprej in mu eno pripeljal, nakar je nekaj minut vozil počasneje.

Nenadno pa se nam je odprl pogled, ki ga je streznil. Tovorni avto je bil pravkar treščil čez breg in padel petdeset metrov globoko. Voznik je z raztrešenimi udi ležal na cesti. Bil je velik, fleten fant, s strašnimi ranami na glavi, z zlomljenimi rokami in nogami. Umiral je. Neki častnik je razburjeno zahteval, naj mu damo naš voz, da bi ga odpeljal do obvezovališča. Ko smo raztovarjali našo opravo, je pripeljal prazen voz, ki je vzel ranjenca s seboj.

Ponoči je veliko tovrstnih avtomobilov vozilo brez luči, ker so kotanjaste ceste tako pretresle svetlobne naprave, da niso več delovale.

Prevozil sem šestdeset kilometrov dolgo pot štirikrat, pa vsakokrat sem tisto poldrugo uro ali dve uri, ki smo jih potrebovali za tisoč pet sto šivankastih ovinkov, sedel v napetem strahu.

Po tej cesti so morali prepeljati sleherni kilogram oskrbe za Santinijevo vojsko. Videl sem gorske ceste v Alpah, v Andah in na Himalaji, toda nobena ni bila tako nevarna kakor ta. Po prvi vožnji sem v svojih brkah odkril enajst novih sivih las, od katerih jih je bilo nekaj zatrdno pripisati tej vožnji.

Onstran meje so Abesinci mirno delali na poljih, posejanih z duro in koruzo. Mlatili so žito kakor v svetopisemskih časih - z volji, ki so jih gonili po klasju, veter pa je odpihaval pleve. Skupine abesinskih otrok, med katerimi so bili najmlajši čisto goli, so gledale Italijane, ki so delali na cestah. Otroci se niso nič bali in so Italijanom zdaj pa zdaj kaj zaplesali.

Kdor je na časopisnih zemljevidih z bojišča videl v debelih črkah ime Adriga kot ime enega najpomembnejših abesinskih mest, si je najbrž pod njim mislil nekaj, kar bi bilo podobno pravcatemu mestu. V resnici pa je Adriga bil žalostna kopicica surovih, prtljičnih, kamenitih koč, ometanih z ilovico, z ravnimi strehami, na prostoru kakih štiridesetih juter. Prebivalstvo je tvorilo kakih tri tisoč bornih, gologlavih in bosih sajastočnih človeških bitij, oblečenih v zamazane shame, podobne nočnim srnjcem. Namašene glave so jim pokrivala muhe in bolhe. Ozke, kamenite ceste so bile polne do smrti stradanih psov, mršavih kokoši, meketajočih koza in polnagih otrok z nogami, suhimi ko trlica.